

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

Proljećni radovi u malinjaku

Prvi proljećni dani mogu se iskoristiti za sadnju malina. Iako je jesenja sadnja bolja, malinjaci zasađeni tokom marta imaće dobar prijem sadnica, a porast i razvoj izdanaka zadovoljavajući. Za podizanje savremenih malinjaka neophodno je sagledavanje svih činioca koji mogu usporiti primanje i kasniji rast izdanaka, pravilan izbor terena, zemljišta, ekspozicije i dr. Priprema zemljišta obuhvata unošenje dovoljnih količina organskih i mineralnih hranjiva i uništenje korova. Zemljište treba porati na 30-ak cm dubine, uz rasturanje stajnjaka od 30.000 – 50.000 kg/ha. Sadnja se obavlja na besprijeckorno poravnatom i isitnjenom zemljištu. Sadnji prethodi priprema sadnica koja se sastoji u odstranjivanju polomljenih i oštećenih žila i skraćivanju korijena i izdanaka na 20-30 cm. Na prijem sadnica utiče potapanje istih u pripremljenu smještu svježe goveđe balege, zemlje i vode.

Sadnja se obavlja u prethodno pripremljene jame ili brazde. Razmak koji se preporučuje kod sorte Vilamet iznosi 2,5 m x 0,25 m što iznosi 16.000 sadnica po hektaru. Sorte Miker i Tjulamin sade se na rastojanju 3 m x 0.25 m što iznosi 13.300 sadnica po hektaru. Izdanci se sade 3-4 cm dublje nego što su bili u matičnjaku. Prilikom sadnje voditi računa o rasporedu žilica, zatrpavanju sitnom zemljom, zalijevanju i drugo. Nakon obavljene sadnje oko svake sadnice treba rasturiti

mineralno đubrivo NPK 10:12:26 ili 8:4:24 i to polovinu predviđene doze. U sjevernom dijelu Crne Gore obavezno se vodi računa da sadnice ne budu izložene mrazu tokom sadnje. Ne smije se dozvoliti da pri sadnji korijenov sistem dođe u dodir sa stajnjakom i mineralnim đubrivom kako se ne bi izazvalo sušenje žilica. Za uspješno gajenje maline mogu se primijeniti različiti sistemi ali je najintenzivniji i najviše korišćen sistem žive ograde tj. špalir. Za ovaj sistem obavezan je naslon koji se sastoji od stubova dužine 2,3 - 2,5 m i žice. Na stubove se pričvršćuje dva reda žice, prvi na visini 80-90 cm i drugi na 150-160 cm visine. Žica se dobro zateže i za nju se vežu izdanci plastičnim kanapom. Drveni stubovi postavljaju se na 6 m, a betonski 8-10 m. Ako su u pitanju sorte Miker i Tjulamin onda je potrebno postaviti i dodatne prečke koje se postavljaju najčešće na tri nivoa. Ovakvim naslonom obezbjeđuje se bolje provjetranje i osunčavanje. Naslon se podiže u prvoj godini nakon sadnje. Kada se zemljište malo slegne pristupa se plitkoj obradi a tokom kasnog proljeća i ljeta može se izvršiti još 3-5 međurednih kultiviranja zemljišta. U starijim malinjacima prva obrada se izvodi u rano proljeće nakon rasturanja stajnjaka i

NPK đubriva. Kasnija obrada zavisi od brzine i intenziteta zakorovljavanja. Nakon obrade potrebno je da zemljište ostane ravno da se izdanci ne zagnu ili ne oštete. Pored mehaničkog uništavanja korovi se u starijem zasadu maline mogu suzbijati i hemijskim preparatima-herbicidima. Ipak, herbicidi ne mogu zamijeniti mehaničku obradu, a mogu se kombinovati.

Osnovno đubrenje izvodi se tokom novembra-decembra. Za zasade u rodu doze stajnjaka se kreću od 20.000-30.000 kg/ha.

Sa stajnjakom se rastura 500 kg NPK, "magniferta"(10:12:26+3mg) ili "jabukana" (8:4:24). Takođe se mogu upotrijebiti i druga mineralna đubriva u skladu sa izvršenim pedološkim analizama zemljišta. Ukoliko izostane đubrenje stajnjakom povećavaju se doze "magniferta" i "jabukana" na 900-1.000 kg/ha. Prihranjivanje azotnim đubrivima se vrši u toku proljeća dva puta i dodaje se orjentaciono 400 kg/ha KAN-a.

Tokom proljeća vrši se odabir izdanaka koji će donijeti rod kao i uklanjanje prošlogodišnjih koji su iznijeli rod (tamo gdje još nijesu uklonjeni). Izbor izdanaka obavlja se neposredno prije kretanja vegetacije. Kod Vilameta se ostavlja najviše 5 do 6 a kod Mikera 4 izdanaka. Uklanjanje suvih izdanaka i rezidbu najbolje je vršiti kad krenu pupoljci jer se tada vide svi izmrzli i slabije razvijeni izdanci. Nakon toga obavlja se vezivanje izdanaka za žicu i na kraju njihovo prekraćivanje na visini 160-170 cm odnosno na 2-3 pupoljka iznad gornjeg reda žice.

Na povećanje prinosa i kvaliteta plodova značajno utiče pravovremeno uklanjanje prvih serija mladih izdanaka. Ova operacija se izvodi u 3-4 navrata i to od početka vegetacije do kraja maja, mada zavisi od ekoloških i drugih uslova. Mladi izdanci ne smiju preći visinu 10-15 cm. Njihovo uklanjanje vrši se mehanički ili upotrebom herbicida. Prvi izdanci samo troše vodu i hranljive materije ali i povećavaju opasnost od Didymelle i drudih bolesti. Izdanci koji niču nakon 1 juna imaju veći rodni potencijal jer se razvijaju u povoljnijim temperaturnim i svjetlosnim uslovima kao i veću mogućnost korišćenja hranljivih materija. Uz sve ove mjere obavezna je odgovarajuća zaštita u zasadu maline.

Mr Nebojša Veličković